

Posudek školitele na magisterskou práci Bc. Jan Kaiserové., DiS.: *Obec Slavhostice na pomezí soudobých dějin*. Praha, Pracoviště OH-SD FHS UK 2013, 94 stran plus přílohy

Autorka diplomové práce se rozhodla zúročit své znalosti a metodologickou výbavu výběrem velmi tématu, k němuž jí váže dlouhodobý vztah a které již zpracovávala jako téma své bc. práce na FF UPce. Tématem diplomové práce se staly dějiny jedné z východočeských obcí se zaměřením na léta 1914–1975. Výběr tématu z pomezí mikrohistorie a regionálních dějin je třeba kvitovat, neboť tyto „malé dějiny“ v sobě skrývají velký potenciál a v případě seriózního a atraktivního zpracování dokáží přitáhnout ke zdánlivě „bezvýznamným“ a „bezejmenným“ místům a osudům. Velkým vzorem pro autorku podle jejích slov byla klasika mikrohistorického žánru, *Ouběnice* od Josefa Petráně a další inspirací pak byla činnost slavhostického badatele, archiváře a písmáka Jiřího Plachého. Otázkou zůstává, do jaké míry se nelehký úkol podat skicu soudobých dějin obce autorce podařilo naplnit.

Pokud bych měl zhodnotit využitou pramennou základnu, pak ta je vícezdrojová a těžší především z bohatství sbírek zmiňovaného J. Plachého (kopie korespondence místních úřadů, pokladních knih, sumářů řada dobových fotografií apod.) Dále pak těžší z fondů archivních, především pak SOKAV Jičíně (školní kroniky, zápisy a korespondence školní rady, pamětní knihy sousedních obcí), když jak poznamenává, řada fondů i přes snahu zůstala autorce uzavřena (např. fondy místního JZD v SOKA v Jičíně, fondy VHA v Praze). Programově se také autorka vymezila vůči využití orálně historických interview (z důvodu nedůvěry místních), ačkoliv nakonec vzpomínek využila, a to v případě p. J. Plachého a také místního rodáka p. Brože, jehož nahrála prostřednictvím Skype. Dále pak pracovala s tiskem a také s IT zdroji, zvláště když od posledních bádání obec zřídil i své webové stránky. Obecně se shromážděný materiál jeví jako relevantní a šíří dostačující, i když zejména orálně historické zdroje v podobě rozhovorů s obyvateli by práci určitě dosti obohatily.

V oblasti využití odborné literatury je pak je možné konstatovat, že autorka vytěžila z relativně široké škály titulů z oblasti soudobých čs. dějin a také regionálních dějin, byť by výčet bylo možné samozřejmě doplnit (pro dějiny životního stylu M. Franc a J. Knapík). I tak se tento výčet jeví pro kontextualizaci jako dostatečný. Pravděpodobně opomenutím se ve výčtu nenachází metodologické tituly od M. Trapla a D. Papajíka, stejně tak jako J. Petráň citovaný v úvodu.

Své metodologické přístupy autorka osvětluje v zvláštní části. Jak již bylo zmíněno, z důvodu nedůvěry místních obyvatel k nahrávání deklaruje autorka především rezignaci na využití orálně historického výzkumu. Je nutné podotknout, že by využití těchto zdrojů práce nabývá dosti tradičního, místy až kronikářsky-pozitivistického charakteru, byť je vyvádána a sepsána velmi poctivě. Otázkou zůstává, do jaké míry by místy dosti pozitivistické líčení obohatilo a „nabouralo“ potenciální využití materiálů k nejnovějším dějinám (fondy JZD, orálněhistorická interview apod.)

Autorka vetknula dílu velmi promyšlenou strukturu, neboť se potýkala s nelehkou volbou, jak popsat ve stručnosti dějiny obce, již poznamenal v průběhu posledních osmdesáti let fenomén „soumraku venkova“. V úvodních pasážích seznamuje autorka čtenáře v krátkém exkurzu se staršími dějinami obce a dále pak se snaží hledat odrazy „velkých událostí“ v místních podmínkách a perspektivách. Předmětem zájmu další kapitoly jsou pak dějiny místní školy a vzdělanosti, předpolední kapitola je věnována hospodářskému životu a konečně část poslední je exkurzu do spolkového a společensko-kulturního života. Jako velmi podnětná a promyšlená část se pak jeví závěr postihující hlavní momenty ústupu malých obcí z pomyslné slávy, byť autorka nedochází k jednoznačným závěrům (což samozřejmě ani nelze). Zároveň, zde autorka vyjadřuje přání ve svém bádání i nadále pokračovat, což lze jen kvitovat

s velkým povděkem. Chtěl bych proto do diskuze položit otázku, jakými směry by se mohlo její bádání ubírat dále?

Po formální stránce je jedná o velmi solidní dílo disponující kultivovaným stylem, který ovšem místy poněkud podléhá jazyku analyzovaných pramenů (např. na s. 58). Je třeba ocenit také obrazové přílohy vložené na konci práce, které dávají práci další dokumentární rozměr.

Diplomovou práci doporučuji k obhajobě a v případě zdárné obhajoby ji navrhuji hodnocení známkou 1 (výborně).

V Praze 23. 8. 2013

PhDr. Pavel Mücke, Ph.D.